

Referansedata

Fylke: Oppland
Kommune: Sør-Aurdal
Kartblad: 1716 II
H.o.h.: moh
Areal: 2884 daa

Prosjektilhørighet: Frivilligvern 2008
Inventør: THH
Dato feltreg.: 08.10.08-09.10.08
Vegetasjonsone: Mellomboreal
Vegetasjonseksjon: OC-Overgangsseksjon

Sammendrag

Området ligger på vestsiden av Begna i Sør-Aurdal kommune, lengst sør i Valdres. Moldberget er en tung og mektig ås som dominerer landskapet. Bratte lisider stiger ca 500 høydemeter opp fra dalbunnen, mens det inne på platået på baksiden er et bølgende åslandskap. Lokaliteten grenser i hovedsak til ungskog og hogstflater i sør og vest, mens det mot nord er mer gammelskog, og i nedkant en broket mosaikk mellom eldre skog og hogstflater.

Øvre deler av liene er meget bratte, og store partier er bergflått vekslende mellom nakne berg og glissen impedimentfuruskog. Terrenget slakner av nedover, og her står mye furudominert bærlyng-barblandingskog, samt en del granskog. Mye av denne er av blåbærtype, men det finnes også litt lågurtskog, småbregneskog, og så vidt høgstaudeskog. Inne på åsen har man et mellomborealt barskogslandskap med fattig furu- og granskog.

Bortsett fra nederste deler av liene er området lite preget av nyere inngrep, og eldre skog dominerer. Denne er imidlertid over praktisk talt hele arealet betydelig preget av tidligere gjennom- og plukkhogster, og er derfor fattig på biologisk gamle trær og død ved. Kjerneområde 1 skiller seg ut ved å ha gammel naturskog i form av velutviklet sørboreal granskog, der skogbildet er heterogent, og det er mye læger i tidlige og midlere nedbrytningsstadier, samt også enkelte gamle læger. Her finnes også innslag av enkelte meget grovdimensjonerte grantrær. Granskogen ellers i lia veksler mellom homogen og dårlig sjiktet sein optimalfase-skog, lokale sammenbruddspartier med ansamlinger av læger i tidlige nedbrytningsstadier, mer mosaikkartet skog i brattpartier (hvor en også får inn et visst, men lite, innslag av løvtrær). Furu- og barblandingskogen i lia er sjiktet og med god aldersspredning, men mangler i stor grad gamle trær og død ved. I de bratteste skrentene finnes likevel innslag av grovbarket, gammel furu. Noen små partier har også mer kompakt bærlyngfuruskog med grove trær og noe død ved. Skogen inne på åsen er "typisk" tidligere plukkhogd aldersfaseskog. Partiet mellom selve Moldberget og Primsteintjernet skiller seg litt ut ved å ha innslag av spredte, til dels meget gamle furutrær, og noen få gamle, dels grove, læger av furu.

Kjerneområde 1 har et relativt rikt artsmangfold, først og fremst av vedboende sopp på granlæger (bl.a. gul snyltekjuke *Antrodia citrinella*, sjokoladekjuke *Junghuhnia collabens*), men i noen grad også råtevedmoser og skorpelav på gammel gran (bl.a. rosa tusselav *Schimatomma pericleum*). Dette er trolig det mest velutviklede partiet med gammel sørboreal granskog som er kjent i Valdres, og flere rødlistearter ble funnet nye for dalen. Utenfor kjerne 1 er artsmangfoldet relativt fattig. I alt ble 17 rødlistearter påvist (1 EN, 5 VU, 11 NT).

Naturverdiene er samlet sett nokså ordinære, med dominans av fattig gran- og furuskog med svakt utviklet naturskogspreget. En har derfor i liten grad verken kvaliteter knyttet til rike/spesielle skogsfunn, eller til lav påvirkningsgrad. De største verdiene er knyttet til brattliene, både i kraft av kjerneområdene (spesielt kjerne 1, med velutviklet gammel sørboreal granskog med et rikt artsmangfold), og fordi slike bratte ligradienter dominert av gammelskog er sjeldne i hoveddalførene. Et viktig aspekt for naturverdiene, både mht variasjonsbredde, representativitet, og maksimert areal rike granskogstyper, er derfor at mest mulig av høydespennet kommer med. Det er i så måte uheldig at midtpartiet ikke er en del av tilbudet, noe som reduserer samlet naturverdi en del.

Området ligger i grensesjiktet mellom * og **, der storparten av skogen isolert sett er *. Spesielt pga kjerne 1 (gammel sørboreal granskog med rikt artsmangfold) vurderes Moldberget likevel som regionalt verneverdig (**).

Feltarbeid

Området ble undersøkt av Tom H. Hofton (Biofokus) 08. og 09. oktober 2008. Første dag ble tida brukt i søndre og midtre del av brattliene, nærmere bestemt kjerne 1, 2 og arealet mellom disse. Det var tungt skydekke, tett tåke og noe regn, noe som både gjorde det vanskelig å få oversikt (dårlig sikt) og mørkt inne i skogen (vanskelig å leite etter arter). Andre dag var værforholdene derimot gode, med sol og klar himmel. Resten av brattliene (supplerende tur i kjerne 1, samt nordlige del ved Molstad) ble da først dekket, før siste del av dagen ble brukt inne på platået med tilgang på skogsbilvei fra sørvest (Jonsonkula).

Storparten av arealet er dekket, og de fleste aktuelle parametre anses som godt undersøkt. Imidlertid ble det ikke anledning til å sjekke øvre deler av kjerne 2 (hvor det er bra potensial). Brattskrentene med skrinns furuskog ble heller ikke undersøkt (dels pga svært vanskelig tilgjengelighet) (men disse var lette å få oversikt over på avstand). Artsmangfoldet anses som middels godt undersøkt.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Lokaliteten inngår i arbeidet med frivillig vern. Tilbudsområdet omfattet i tillegg til det avgrensede arealet også en god del skog videre sørvestover innover i åslandskapet (omtrent inn til Solskindammen), men disse partiene er hardt hogd med mye hogstflater og anses derfor uaktuelle. Det samme gjelder delvis nederste deler av liene, men her er bildet mer broket (se "Avgrensning og arrondering").

Tidligere undersøkelser

En kjenner ikke til at det er utført relevante naturfaglige undersøkelser i området tidligere, og det ligger heller ingen artsfunn inne i Artskart (2009).

Beliggenhet

Området ligger på vestsiden av Begna i Sør-Aurdal kommune, lengst sør i Valdres, noen få kilometer nord for fylkesgrensa mot Buskerud.

Naturgrunnlag

Topografi

Moldberget er en tung og mektig ås som dominerer landskapet i nedre Valdres, særlig når en kommer sørfra. Bratte lisider reiser seg ca 500 høydemeter opp fra dalbunnen til Moldbergets toppparti som ligger i overkant av 700 moh. Liene er meget bratte i øvre deler, store partier nakent berg, mens nedre deler slakner noe av. Bratte søkk og "gryter" skaper småskala topografisk variasjon. Innover på toppen er landskapet helt annerledes, her er et typisk østnorsk åslandskap. En nord-sør gående dalgang med myrdrag og områdets eneste tjern av betydning, Primsteintjernet, ligger her, med gran-skogskledde lisider på vestsiden og slakere skråninger opp mot selve Moldberget på østsiden.

Geologi

Området ligger innenfor Randsfjordkomplekset, og berggrunnen består i hovedsak av biotittgneis og glimmerskifer, stedvis med innslag av amfibolitt og ortogneis (Nordgulen 1999). Stort sett er løsmassedekket sparsomt, og store deler rundt selve Moldberget og i de bratte skråningene har mye berg i dagen. I forsenkningene inne på platået, samt på små arealer i nedre deler av liene ned mot hoveddalen, er løsmassedekket noe tykkere. Lokalt i brattskrentene er det noe skredjord og "finkornet" blokkmark.

Klima

Området ligger i overgangsseksjonen (OC) (Moen 1998), og klimaet har etter norske forhold kontinentale trekk med relativt varme somre og kalde vintre. Høyereleggende åstrakter i regionen har likevel relativt humide forhold.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Ulike fattige barskogssamfunn dominerer storparten av området. I brattliene er det tynt jordsmonn og stort sett tørre forhold, noe som fører til at ulike furuskogstyper er vanligst. Her har en i øvre deler store arealer berglendte, bratte flåg med tynt til manglende jordsmonn, og her står en svært skrinne impedimentfuruskog. Det er likevel bare noen få steder at det ikke står skog. Lenger nede er det mye tørr bærlyng-barblandingsskog, men også her finnes partivis tilnærmet ren furuskog på grunnlendte rygger og i solvarme skråninger. Slike steder finnes stedvis furuskog av god bonitet. Enkelte steder i fuktige baklier finner man en noe spesiell, brattlendt og humid røsslyng-blokkebærfuruskog.

Ofte er det nokså skarp overgang mellom furudominert og grandominert skog, der sistnevnte inntar konkave terrengformer og nederste del av liene hvor jordsmonnet er tjukkere. Granskogen er for det meste av blåbærtype, men det er også (mosaikkartet) også en god del lågurtskog, samt også noe småbregneskog enkelte steder (denne typen kommer for øvrig tyngre inn lavere nede i liene, delvis utenfor avgrenset lokalitet). Lågurtskogen er for det meste av en fattig til intermedier utforming. I sør, nærmere bestemt i deler av kjerne 1, finnes imidlertid også flekker med rikere utforminger (bl.a. blåveis). I bunnen her, langs bekkesøkket, inngår også en smal sone med høgstaudeskog (eneste noterte forekomst). På den noe steinete marka her står huldregras spredt. Ellers kan også nevnes at en art som myskemaure ble funnet i steinete lågurtskog vest for Molstad.

Treslagsblandingen er stort sett ganske dårlig, men spredt innslag av bjørk finnes overalt, og enkelte steder i brattlendt er det også isprengt noe osp og enkelte selje i granskogen. Noen få gamle (men småvokste) lindekloner ble også notert på steinete mark i kjerne 1.

Skogen "inne på åsen" har et helt annet preg. Her er det ordinær mellomboreal barskog med fattige gran- og furuskogsamfunn over det hele. Furuskogen inntar rygger, koller og vestvendte hellinger, mens gran dominerer brattere østhellinger, søkk etc. Mye av furuskogen er bærlyngskog, men det er også litt røsslyng-blokkebærskog. Skrinne kolleparter, særlig markert på toppryggen av selve Moldberget, har en berglendt skrinne impedimentfuruskog (dels knauskog). Barblandingsskog er mindre vanlig, men finnes i sørvendte hellinger mellom Moldberget og Primsteintjernet. Dette er en ganske produktiv og kompakt bærlyngskog. Granskogen er nesten utelukkende blåbærskog. Det kommer så vidt inn litt storbregneskog i forsenkninger, og noe småbregneskog i den tyngste lia sørover fra Snertheim. I myrkanter og våte søkk finnes også hyppig (men arealmessig beskjeden andel) gransumpskog.

Myrrealene (som samlet sett dekker bare en liten del av området) er utelukkende fattigmyrer av typen flatmyr, fastmatemyr. Primstein er ei eiendommelig, diger steinblokk som ligger ute i ei myr midt i området.

Skogstruktur og påvirkning

Det meste av området har eldre skog som ikke har vært påvirket av hogster etter plukkhogstepoken. Imidlertid bærer nesten hele området til dels betydelig preg av tidligere gjennom- og plukkhogster. Det meste av skogen er derfor fattig på viktige nøkkelementer som biologisk gamle trær og død ved (bortsett fra spredte læger i tidlige nedbrytningsstadier).

Den eldste skogen står i kjerneområde 1, i form av velutviklet sørboreal blandingskog. Mesteparten av dette er gammel, relativt grovvokst naturskog i alders- og oppløsningsfase med en heterogen struktur, og mye læger i tidlige og midlere nedbrytningsstadier. Her og der ligger det også noen gamle stokker. Enkelte meget kraftige grantrær (de største i Moldberget) står i det fuktige søkket i nedre del.

Det som ellers finnes av mer produktiv granskog i brattlia er for det meste mer eller mindre homogen, svakt sjiktet skog i sein optimalfase, eller (sjeldnere) tilsvarende som har gått over i begynnende sammenbrudd og dannet store mengder læger i nyere tid. Sistnevnte ser en bl.a. i nedre del av kjerne 2. Oppe i øvre deler av kjerne 2 finnes for øvrig trolig relativt gammel granskog, antakelig noe liknende som i kjerne 1. Det brattlendte terrenget skaper stedvis også mer mosaikkartet struktur på skogen, bl.a. vest for Molstad, der det veksler mellom ensjiktet skog i sein (og stedvis tidlig) optimalfase, og en rotete godt sjiktet blandingskog med gran og ulike løvtrær og en del død ved.

Barblandingskogen i brattlia har stort sett god aldersspredning og sjiktet struktur. Storparten av denne er nokså fattig, men noen steder (i solvarme hellinger) er det også utviklet en produktiv, kompakt skog med grovvokst furu. Slike steder finner man også lokale konsentrasjoner av dødved i tidlige nedbrytningsstadier. Denne typen ble sett særlig på ryggen mellom Molstad og Sørgard. Ellers står det relativt gammel furuskog, med grovbarkete, solsvidde trær i de bratte sørøstvendte skrentene både vest for Molstad og vest for Sørgard. Antakelig har disse stedene vært noe av det mest utilgjengelige for hogst i hele området.

Skogen inne på åsen har et betydelig mer homogent preg. Denne er i sin helhet en "klassisk" tidligere plukkhogd naturskog; god sjiktning og aldersspredning på både gran og furu, men biologisk gamle trær og død ved er mangelvare. Partiet mellom Primsteintjernet og Moldberget (kjerne 3) skiller seg litt ut ved å ha noe større innslag av naturskogselementer. Her finnes enkelte (meget) kraftige furu, også noen vridde, trolig meget gamle trær med gamle brannlyrer. Disse trærne kan godt være over 400 år. Det finnes også enkelte gamle gadd og læger (dels kraftige og sterkt nedbrutte). Dette er viktige og sjeldne restelementer, men tettheten er lav. Flere steder ses grove, brente høgstubber og gadd av furu inne i lukket granskog. Granskogene er til dels stabilt fuktige, særlig i østvendte hellinger (som nord for Primstein og sørvest for Snerheim) og i sumpskogssøkk. Bortsett fra noen få gamle, småvokste sturere i myrkanter og lignende mangler gran over ca 140-150 år.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Moldberget. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Moldberget Ø

Naturtype: Rik blandingskog i lavlandet - Sørboreal blandingskog

BMVERDI: A

Hoh: 230-520 moh

Feltregistrert 08. og 09.10.2008. av Tom H. Hofton (Biofokus) ifbm frivillig vern.

Lokaliteten ligger under brattskrentene på østsiden av Moldberget, og består av et parti relativt gammel granskog beliggende mellom skrinn furu-/barblandingskog og bratte bergflå over, og mer triviell skog og hogstflater i nedkant. Terrenget er bratt og variert. Mye er en tørr, intermedialær til fattig utforming av lågurtgranskog, med mye skogrørkvein i partier. Det inngår også litt blåbærskog og bærlyng-barblandingskog. Bekkedalen "Gråndalen" på toppen har mest småbregneskog (rik utforming). I nedre del er det rikere, med fuktig, relativt rik lågurtskog (bl.a. blåveis) i lisida, og storbregne- og noe høgstaudeskog i bunnen. Treslagsblandingen er moderat, sparsomt innslag av løvtrær. Det ble også så vidt notert noen få lindekloner i et steinete parti. Langs bekkedraget i bunnen, hvor det delvis er noe steinete, står huldregras spredt.

Gråndalen på toppen har fuktig, kompakt, homogen, dårlig sjiktet skog i sein optimalfase, men som partivis har begynt å bryte sammen og er på vei inn i oppløsningsfase. Enkelte små felter med god naturlig foryngelse (trolig små åpninger etter gamle gruppehogster). Det er dannet store mengder læger i tidlige og litt i midlere nedbrytningsfaser etter selvtynning. Spredte grove trær inngår, men biologisk gamle mangler. Liknende struktur finnes også helt nederst. Resten av området har gammel naturskog i alders- og oppløsningsfase med heterogen og rotete skogstruktur, og mye læger. Det meste er i stadium 1-3 (av 5), men her og der ligger det også noen gamle, råtne stokker. Enkelte meget kraftige grantrær står i det fuktige søkket i nedre del.

Artsmangfoldet er relativt rikt, spesielt av vedboende sopp på granlæger. Flere karakteristiske og rødlistede arter for skogtypen er påvist, foruten mer vanlige arter også bl.a. gul snyltekjuke *Antrodia citrinella*, sjokoladekjuke *Junghuhnia collabens* og "snyltelusekjuke" *Skeletocutis brevispora*. Påfallende nok var artsamangfoldet av vedsopp fattigere i den homogene, mer påvirkete skogen oppe i Gråndalen. Det er også interessante moser på stökkene (pusledraugmose *Anastrophyllum hellerianum*, grønnsko *Buxbaumia viridis*, råtefluk *Lophozia ascendens*). Makrolavfloraen virker derimot ordinær, men blant skorpelav på granstammer ble det påvist interessante innslag i den fuktige skogen nederst. Her ble den sjeldne rosa tusselav *Schismatomma pericleum* funnet på ei grov gran.

Dette er et større parti med gammel naturskog av gran på middels rike vegetasjonstyper, i form av relativt velutviklet sørboreal blandingskog (dog ikke av den rikeste utformingen). Vegetasjon og skogstruktur tilsier isolert sett B-verdi, men artsamangfoldet er såpass rikt, inkludert flere truede arter og med innslag av sjeldenheter, at verdien settes til A – svært viktig.

2 Moldberget N

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog

BMVERDI: B

Hoh: 360-600 moh

Feltregistrert 08.10.2008. av Tom H. Hofton (Biofokus) ifbm frivillig vern.

Lokaliteten består av ei bratt nordøstvendt gryte med tilhørende lisider og skrenter, avgrenset av bratte bergflå bak, og homogen, dødvedfattig optimalfasegranskog under. Vegetasjonstypen er i hovedsak lågurtskog (intermedialær, ofte noe steinete, utforming). Gran dominerer, men det inngår også en del bjørk og enkelte osp. Granskogen i nedre del er kompakt, høyproduktiv, tidligere relativt hardt plukkhogstpåvirket, men har nå ligget lenge urørt og har dannet store mengder læger i tidlige og midlere nedbrytningsstadier. Skogen høyere oppe er antakelig mindre påvirket (tung granskog, bare sett på avstand, virker gammel), og trolig har også det bratte terrenget sørget for mer eller mindre kontinuerlig tilførsel av død ved i lang tid. På nordsiden er også skogen innunder den sørvendte brattskrenten med noe rasmark også inkludert.

Artsmangfoldet er dårlig undersøkt (kun sjekket helt nederst), men både sjokoladekjuka *Junghuhnia collabens* og "bølgekjuka" *Oligoporus undosus* ble påvist. Det var noe overraskende å finne slike arter i denne skogen, men forklaringen kan ligge i at skogen høyere oppe i det bratte terrenget er gammel, evt kombinert med at det bratte terrenget har sørget for kontinuerlig tilførsel av død ved også i lang tid tilbake.

Lokaliteten har brattlendt, eldre granskog med mye død ved, og sammen med funn av enkelte interessante arter, vurderes derfor verdien som viktig (B).

3 Moldberget toppområde

Naturtype: Gammel barskog - Gammel furuskog

BMVERDI: C

Hoh: 612-727 moh

Feltregistrert 09.10.2008. av Tom H. Hofton (Biofokus) ifbm frivillig vern.

Lokaliteten består av et større gammelskogsparti fra topplatået på Moldberget sørover til Primsteintjernet, og østover ut til stupkanten. Området er dominert av furuskog, mye i form av grunnlendt bærlyngskog, med noe knauskog på de skrinneste ryggene. I fuktige søkk og skråninger er det granskog (blåbær- og noe sumpskog). Skogen er sjiktet, med god aldersspredning. Partiet skiller seg litt ut fra resten av skogen omkring Moldberget ved å ha noe større innslag av naturskogselementer som gamle trær og død ved. Enkelte (meget) kraftige furu inngår, og det finnes også noen vridde, trolig meget gamle trær med tydelige, gamle brannlyrer. Alderen på disse kan godt være over 400 år. Slike trær er få, men viktige. Det finnes også enkelte gamle gadd og læger (dels kraftige og sterkt nedbrutt, viktige restelementer som er sjeldne i landskapet), men i lav tetthet. Flere steder ses grove, brente furuhøgstubber og –gadd inne i lukket granskog. Granskogspartiene har partivis en del dødved, men gamle læger mangler helt, og trealder er ikke spesielt høy (kanskje 140-150 år på de eldste – men noen få eldre små sturere innimellom). Granskogen er fuktig, med til dels mye mose i skogbunnen. Det er likevel lite skjeggglav, stort sett (noe mer i partiene NØ for Primsteintjernet).

Artsmangfoldet er ikke spesielt rikt, men likevel med sparsomt innslag av enkelte naturskogsarter. Brun hvitkjuke *Antrodia albobrunnea* ble funnet på ei gammel furuskog. I granskogen finnes arter som gammelgranskål, granrustkjuke, gubbeskjegg, sprikeskjegg sparsomt. Mest interessant var filtsagsopp *Lentinellus ursinus*, som ble funnet på ei middels nedbrutt granlåg.

Lokaliteten er fattig, eldre barskog med spredte innslag av (meget) gamle furuer og død ved, men slike elementer er få og artsamangfoldet ikke spesielt rikt. Verdien settes derfor til C – lokalt viktig.

Artsmangfold

Kjerneområde 1 skiller seg ut ved å ha et ganske rikt artsamangfold, først og fremst av vedboende sopp på granlæger. Flere karakteristiske og rødlistede arter for skogtypen er påvist, foruten bl.a. rosenkjuke, svartsoneskjuke og rynkeskinn også bl.a. gul snyltekjuke, sjokoladekjuke og "snyltelusekjuke" *Skeletocutis brevispora*. Dette er arter som karakteriserer det spesielle, artsrike elementet av vedboende sopp med tyngdepunkt i sørboreal granskog. Sjokoladekjuke og "bølgekjuke" *Oligoporus undosus* ble også funnet i kjerne 2. Dette sørboreale soppelamentet virker dårlig utviklet i Valdres, og både gul snyltekjuke og sjokoladekjuke er tidligere ikke påvist i dalføret. Det er muligens en situasjon i området der det bratte terrenget har sørget for mer eller mindre kontinuerlig tilførsel av død ved, noe som bidrar til å dempe de negative effektene tidligere plukkhogst har hatt på vedboende arter.

I kjerne 1 ble det også påvist noen interessante råtevedmoser, som pusledraugmose, grønnsko og råteflik. Moser er ellers dårlig undersøkt i området.

Lavfloraen er fattig i storparten av området. Bl.a. var et påfallende lite å finne på bergveggene, med bare noen få funn av randkvistlav og et berveggparti med kort trollskjegg sørvest for Snertheim som mest interessant. Blant skorpelav på granstammer ble det imidlertid påvist kravfulle innslag i den fuktige skogen nederst i kjerne 1. Gammelgranlav og rimnål finnes på flere trær, og her ble også den sjeldne rosa tusselav *Schismatomma pericleum* funnet. Arten har få funn i Norge, og synes knyttet til gammel, fuktig naturskog. Den kan vokse på både gran og ulike løvtrær.

Også karplantefloraen er best utviklet i kjerne 1, uten at den kan sies å være spesielt rik. Huldregras er imidlertid et interessant innslag. Ellers kan også myskemaure nevnes, den ble funnet i steinete lågurtskog vest for Molstad. Det finnes ikke skogtyper i området som har spesielt godt potensial for jordboende sopp.

Med unntak av kjerne 1 (som har den best utviklede vedsoppfungaen knyttet til sørboreal granskog i Valdres, samt også relativt rik skorpelav- og moseflora) og delvis kjerne 2, er artsamangfoldet relativt ordinært, med bare sparsomt innslag av interessante arter knyttet til sjeldne/spesielle/artsrike skogtyper. Som følge av artene i kjerne 1 og 2 ble antall rødlistearter likevel relativt bra, med 17 slike arter plasserer Moldberget seg blant de beste i Valdres for dette kriteriet.

Av fugl ble gråspett hørt syngende i lia vest for Molstad. Dette kan like gjerne være en streiffugl som en fugl med fast tilhold i området. En kan for øvrig tenke seg at det bratte terrenget kan være egnet leve- og hekkeområde for enkelte rovfugl, for eksempel hubro.

Tabell: Artsfunn i Moldberget. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Grasfamilien	Cinna latifolia	Huldregras	NT	2	1 ₂
Maurefamilien	Galium triflorum	Myskemaure		2	1 ₂ ₁
Bladmoser	Buxbaumia viridis	Grønsko	VU	2	1 ₁
Levermoser	Anastrophyllum hellerianum	Pusledraugmose		2	1 ₂
Levermoser	Lophozia ascendens	Røteflik		1	1 ₁
Busk- og bladlav	Alectoria sarmentosa	Gubbeskjegg	NT	3	1 ₁ 3 ₁
	Bryoria bicolor	Kort trollskjegg	NT	1	1
	Bryoria nadvornikiana	Sprikeskjegg	NT	2	1 ₁ 3 ₁
	Hypogymnia vittata	Randkvistlav		3	1 ₁ 2 ₂
	Lobaria pulmonaria	Lungenever		1	1
	Parmeliella triptophylla	Stiffiltlav		14	10 ₂ 2 ₂ 3 ₂
Skorpelav	Chaenothecopsis viridialba	Rimnål	NT	4	1 ₃ 2 ₁
	Lecanactis abietina	Gammelgranlav		1	2 ₁
	Schismatomma pericleum	Rosa tusselav	VU	1	1 ₁
Sopp vedboende	Antrodia albobrunnea	Brun hvitkjuke	NT	1	3 ₁
	Antrodiella citrinella	Gul snyltekjuke	VU	1	1 ₁
	Cystostereum murrayii	Duftskinn	NT	1	1
	Fomitopsis rosea	Rosenkjuke	NT	10	1 ₉ 2 ₁
	Junghuhnia collabens	Sjokoladekjuke	EN	3	1 ₂ 2 ₁
	Lentinellus ursinus	Filtsagsopp		1	3 ₁
	Leptoporus mollis	Kjøttkjuke		3	2 ₂ 3 ₁
	Oligoporus undosus		VU	1	2 ₁
	Phellinus ferrugineofuscus	Granrustkjuke		17	3 ₁ 8 ₂ 4 ₂ 3 ₂
	Phellinus nigrolimitatus	Svartsonekjuke	NT	5	1 ₁ 4 ₄
	Phellinus populicola	Stor ospeildkjuke		1	3 ₁
	Phlebia centrifuga	Rynkeskinn	NT	1	1 ₁
	Pseudographis pinicola	Gammelgranskål	NT	5	2 ₂ 3 ₃
	Skeletocutis brevispora		VU	1	1 ₁
	Veluticeps abietina	Praktbarksopp		1	1

Avgrensning og arrondering

Lokaliteten grenser (delvis skarpt) mot sterkt hogstpåvirket og triviell skog langs mesteparten av vest- og sørkanten. Mot nord er det imidlertid trolig en god del gammelskog (selv om det også her er noe hogst). I nedkant (bunnen av liene) er bildet mer broket. Her veksler gammelskogen med partivis hogstflater og noe ungskog. Grensa nå er for det meste satt der andelen ungskog/hogstflater blir stor, men her finnes også et større parti gammelskog i midtre deler som ikke er med i tilbudsområdet (høyproduktiv, kompakt skog).

Områdets samlede naturverdi er sterkt knyttet opp mot de produktive granskogspartiene i brattlia, både mht variasjonsbredde (storparten av skogen er fattig og med mye furu på skrinne mark) og biologisk mangfold. Det er derfor viktig at avgrensningen omfatter mest mulig av arealet så langt ned i liene som mulig. Lengst sør (vest for Myra) dominerer ei hogstflate hele lia, og grensa er her derfor dratt noe opp. I nord er også et ungskogsparti umiddelbart opp for Molstad holdt utenfor, det samme gjelder et parti vest for Sørgard. En kunne imidlertid også vurdert å inkludere disse delene. Det er (betydelig) uheldig at et større gammelskogsparti i midtre del (sørvest for Sørgard (fuktig, høyproduktiv granskog) ikke er med i tilbudsområdet. Dette ville ha bidratt til å styrke områdets samlede naturverdi.

Andre inngrep

I motsetning til arealene mot øst, sør og vest er området i liten grad preget av nyere inngrep. Det er enkelte traktorveier og hogd noe i nedre deler av liene (dvs i hovedsak nedenfor avgrensningen), først og fremst i lia bak Myra, samt en stripe opp vest for Sørgard. I "gryta" bak Molstad strekker ungskog etter tidligere hogst seg opp til ca 260 moh. Noe av disse partiene strekker seg opp innenfor grensa. Inne på plataet er det ungskog og mindre hogstflater rundt myra SSØ for Snertheim. Det går skogsbilvei av relativt god standard fra nordvest opp til Snertheim (kloss inntil grensa for området). På N50 kart (utgave 1975) er det et stort hvitt felt rundt Snertheim. Dette er feil, partiet består av yngre og eldre skog i mosaikk.

Vurdering og verdisetting

Storparten av området har mer eller mindre ordinære skogtyper. Fattig gran- og furuskog dominerer, og tidligere plukk-hogstpåvirkning har vært betydelig, slik at kvalitetene for det meste er begrensete ifht både rike og spesielle skogtyper, og gammel naturskog.

Naturverdiene er isolert sett størst i brattliene, og klart konsentrert til kjerneområdene 1 og (i mindre grad) 2. Kjerne 1 har betydelige naturverdier, i kraft av å være den best utviklete sørboreale blandings-skogen som er kjent i Valdres. Her er artsmangfoldet relativt rikt, inkludert en del rødlistearter, flere i høye kategorier. Det er også positivt at en får inkludert enkelte partier med produktiv, grovvekst bærlyngfuruskog på lavere nivå i liene (sør for Molstad). Slik skog er dårlig fanget opp i verneområder.

Arronderingen er mindre god i om. at det nederste liavsnittet ikke er inkludert. Det ville ha styrket området om grensa kunne trekkes lengre ned i lia. Spesielt gjelder dette det større gammelskogspartiet i midtpartiet, som ville ha økt arealet høyproduktiv granskog vesentlig, og gitt både større variasjonsbredde, bedre representativitet og bedret arrondering.

Skogen i høyreliggende deler og inne på åsen har isolert sett begrensete naturverdier, og ligger på *-nivå. Det er en smakssak om dette inkluderes i området eller ikke. En har her valgt å ta det med, på bakgrunn av at det gir økt areal gammelskog, større variasjonsbredde, og bedre arrondering.

På mer overordnet nivå er slike brattlier i hoveddalførere på Østlandet dårlig representert i verneområder. Det er sjeldent å finne lange og høye ligradienter i hoveddalførene som ikke er sterkt preget av bestandsskogbruket. Området vil derfor kunne bidra til å dekke inn en generell mangelvare. For øvrig anses graden av mangeloppylling (jf. Framstad et al. 2002, 2003) som moderat til lav. Av generelle mangler oppfylles (1) lavlandsskog (sørboreal) og (2) rødlistearter i moderat grad. Av spesielle skogtyper er det i praksis bare (1) boreal naturskog som er representert i noen grad.

Slik området nå er avgrenset ligger det på nivå *-**. Hovedsakelig er det snakk om ordinære naturkvaliteter som ikke skiller seg spesielt ut, utover at lokaliteten danner et større gammelskogsparti med bratt lise ut mot hoveddalen, og at en del av disse ligger i sørboreal sone. Imidlertid har kjerne 1 viktige naturverdier, og i kraft av dette vil en under noe tvil anse Moldberget som regionalt verneverdig (**).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Moldberget. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørt-het	Dødved mengde	Dødved kont.	Gamle bar-trær	Gamle løvtrær	Gamle edel-løvtrær	Tre-slags-fordel-ing	Var-ia-sjon	Tre-slags-vari-a-sjon	Vege-ta.-vari-a-sjon	Rik-het	Ar-ter	Stør-relse	Ar-ron-der-ing	Sam-let verdi
1 Moldberget Ø	***	***	**	**	0	0	*	**	—	—	**	***	-	—	***
2 Moldberget N	**	***	*	*	*	0	**	*	—	—	*	**	-	—	**
3 Moldberget toppområde	***	*	**	**	0	—	*	*	—	—	0	*	-	—	*
Totalt for Mold-berget	***	**	*	*	*	0	*		**	**	*	**	**	**	**

Referanser

Artskart 2009. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.

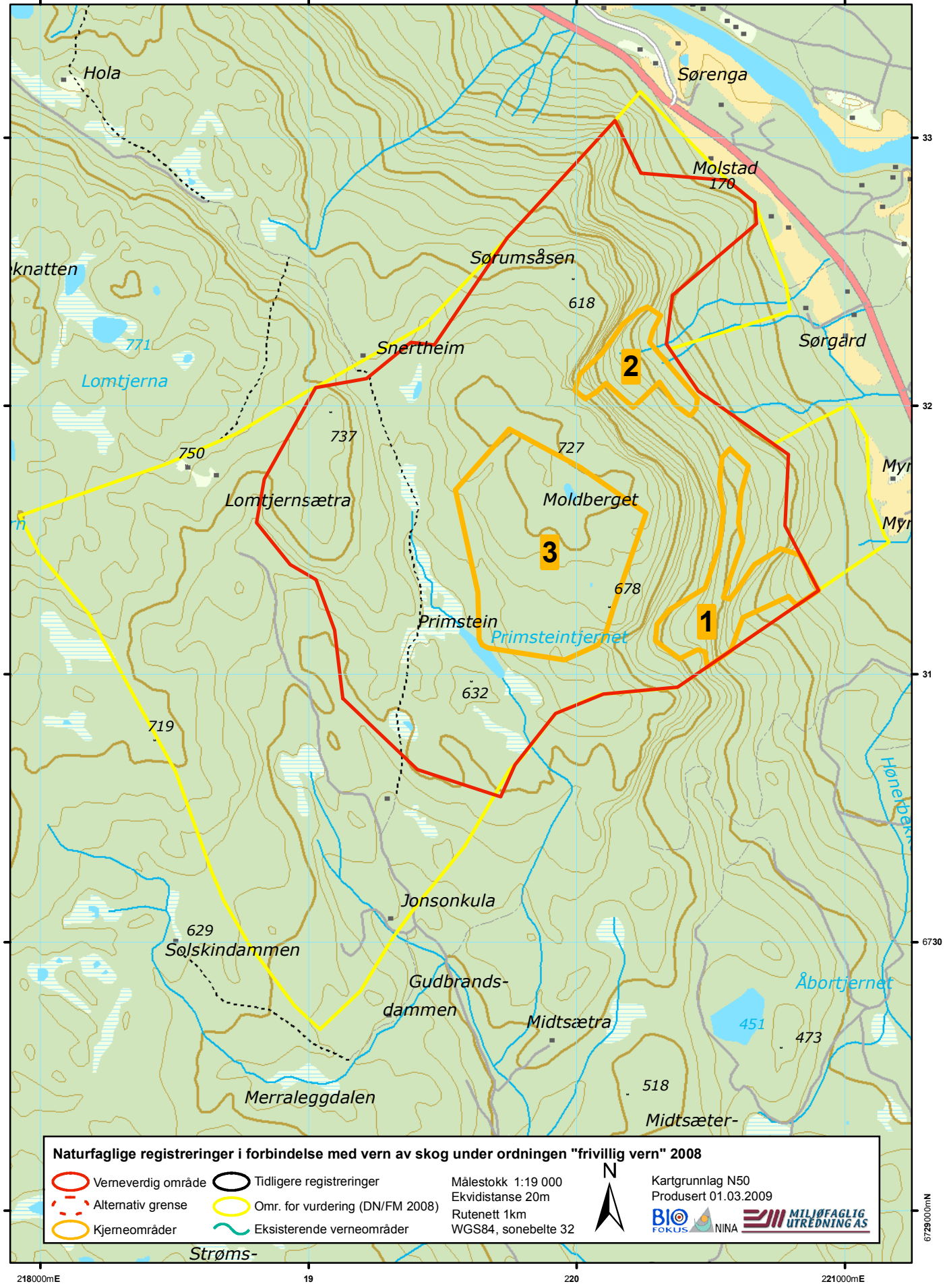
Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.

Moen, A., 1998. Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss, 199 s.

Nordgulen, Ø. 1999. Geologisk kart over Norge, berggrunnskart Hamar 1:250 000. Norges Geologiske Undersøkelse.

Moldberget (Sør-Aurdal, Oppland).

Areal 2.884 daa, verdi **

Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog under ordningen "frivillig vern" 2008

Verneverdig område	Tidligere registreringer	Målestokk 1:19 000		Kartgrunnlag N50 Produsert 01.03.2009
Alternativ grense	Omr. for vurdering (DN/FM 2008)	Ekvidistanse 20m		
Kjerneområder	Eksisterende verneområder	Rutenett 1km		
		WGS84, sonebelte 32		

218000mE 19 220 221000mE 6725000mN 6730000mN

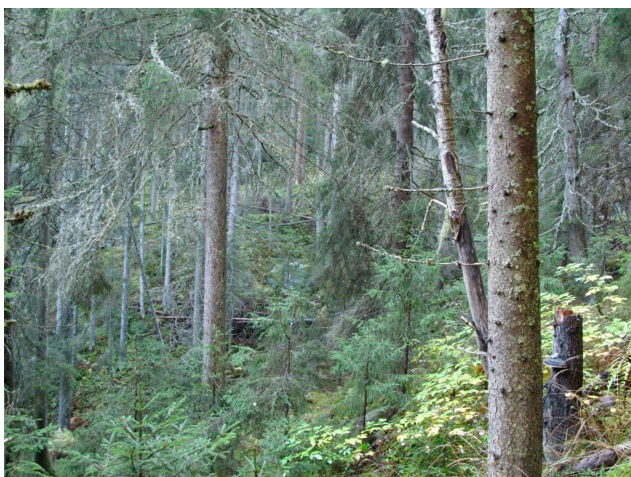
Bilder fra området Moldberget

Moldberget er et markert og dominerende landskapstrekk der det reiser seg opp over Begnadalen. Foto: Tom Hellig Hofton

Mye av skogen i lia bærer betydelig preg av tidligere hogstpåvirkning, og er fattig på gamle trær og død ved. Foto: Tom Hellig Hofton

*Deler av kjerne 1 skiller seg ut fra resten av området, med gammel, fuktig og rik granskog. Her var det mye død ved og et relativt rikt artsmangfold, bl.a. med sjokoladekjuke *Junghuhnia collabens* (EN) på læger og den sjeldne rosa tusselav*

Toppområdet har et helt annet preg enn brattliene ut mot hoveddalen, og består av et småkupert terreng med fattig, tidligere betydelig plukkhogstpåvirket gran- og furuskog. Her fra Primsteinstjernet. Foto: Tom Hellig Hofton